

Yttrande avseende motion om att starta utbildning International Baccalaureate (IB) på Jämtlands Gymnasium

Liberalerna i Östersunds kommun har lämnat en motion till kommunfullmäktige om att starta en IB-utbildning i Östersund, dnr KS 00387-2023. Jämtlands Gymnasieförbund lämnar följande yttrande i frågan.

International Baccalaureate Diploma Programme är ett högskoleförberedande program med en internationellt erkänd examen som funnits i över 30 år. IB finns också som IB Career-related programme. Det är ett yrkesprogram som blandar akademiska kurser från IB Diploma Programme med praktiska kurser mot olika inriktningar. Det finns IB-skolor i över 120 länder. Utbildningens innehåll och kvalitet garanteras av en oberoende organisation, International Baccalaureate Organization (IBO), med huvudsäte i Schweiz och ett programutvecklings- och examinationcenter i Cardiff, UK.

Undervisningsspråket är engelska. Eftersom IB-programmet är ett 2-årigt program erbjuder svenska skolor ett preparandår (år 1 på gymnasiet) med svenska nationella kurser, fast med engelska som undervisningsspråk. Kurserna under preparandåret tas från kursutbudet på NA- och SA-programmen, och kan se lite olika ut på IB-skolorna. Under de två IB-åren väljer eleverna sex kurser enligt IB:s internationella läroplan, tre kurser om 150 timmar och tre på 240 timmar. En av kurserna är alltid elevens modersmål. IB har också en kärna med en kurs i kunskapsteori, Theory of Knowledge (TOK), på 100 timmar, ett specialarbete och krav på att genomföra s.k. "CAS-activities" med fokus på "community service". Elever som läser på ett IB-program får inte en svensk gymnasieexamen efter avslutad utbildning. Utbildningen leder i stället till en internationell IB-examen.

För att bli en IB skola krävs en auktoriseringsprocess som bland annat innebär fortbildning för personal och kostnader kopplade till skolans certifiering som IB-skola. Därefter betalas en årlig avgift till organisationen som för närvarande är 8 714 euro. Kostnader tillkommer även för examination av elever med 54 euro per elev och bedömningstillfälle samt löpande fortbildning av lärare. Var femte år sker en utvärdering av verksamheten för att säkerställa att skolan håller IBO-standard.

Målgruppen för utbildningen är ungdomar som vill utveckla sina språkkunskaper och har ett intresse av internationella och interkulturella utbyten. Utbildningen ger också behörighet till högre studier i Sverige och utomlands. Utbildningens upplägg medger att eleverna kan slutföra studierna i ett annat land vilket gör att den även vänder sig till utländska ungdomar som tillfälligt vistas i Sverige, till exempel på grund av att någon i familjen arbetar i Sverige under en period.

Ända sedan förbundet bildades 2005 erbjuder förbundet naturvetenskapsprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet med internationell profil med 30 platser vardera. Utbildningsspråket är engelska men utbildningarna följer programstrukturen och

examensmålen för respektive program och leder till en svensk gymnasieexamen. Söktrycket till dessa utbildningar har varierat mellan 15–30 elever per inriktning de senaste fyra åren.

IB-programmet finns idag bland annat i Mora, Skellefteå och Bollnäs i Norrland. Antagningsstatistiken för åren 2021–2023 visar att utbildningsplatserna inte fyllts på programmet i någon av skolorna under denna period. Under åren 2020–2023 har fyra elever från Jämtlands län ansökt till ett IB-program i en annan kommun. Två av dessa är elever från Härjedalens kommun som sökt till IB-programmet i Mora.

Antal antagna till IB-programmet	2021	2022	2023
Mora gymnasium (32 platser)	24	15	23
Kanalskolan, Skellefteå (32 platser)	---	6	14
Torsbergsgymnasiet, Bollnäs (30 platser)	13	13	11

Jämtlands Gymnasieförbundet bedömer att etableringen av en utbildning inom International Baccalaureate skulle innebära ett behov av att göra en översyn av programutbud och organisation av Jämtlands Gymnasium Wargentín. Sannolikt kommer rekryteringsbasen för IB att vara samma elevgrupp som idag väljer de internationella profilerna på naturvetenskapsprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet.

Tillströmningen av elever från andra kommuner till en IB-utbildning är svår att uppskatta, men statistiken från de skolor i intilliggande regioner som erbjuder IB-utbildning visar att ansökningarna är färre än antalet utbildningsplatser. Jämtland har inte samma expansiva arbetsmarknad som i delar av Västerbotten och Norrbotten där inflyttning av utländsk arbetskraft med höga kvalifikationer ställer andra krav på skolväsendet. Förbundets bedömning är att efterfrågan på en IB-utbildning från utländska elever inte är tillräcklig för att motivera en etablering under de närmaste åren. Förbundet vill också i sammanhanget påpeka att även en svensk gymnasieexamen ger behörighet för högre studier utomlands.

Direktionen för Jämtlands Gymnasieförbundet avstyrker förslaget att erbjuda International Baccalaureate Diploma Programme inom Jämtlands Gymnasium.

Motiven är i huvudsak följande:

- Elevunderlaget bedöms inte vara tillräckligt stort.
- Söktrycket till de internationella profilerna på naturvetenskaps- och samhällsvetenskapsprogrammet på Wargentín påverkas negativt.
- Ökade kostnader i form av fortbildning och avgifter för certifiering och examinationer.